

RONDE TafelBIJeenkomst: InformatieDeling Over De KetEn

Transport en logistiek gestroomlijnd

Samenwerking in de transport- en logistiekmarkt is onontbeerlijk. Verstedelijking en milieu-eisen vragen om meer efficiëntie, waarbij steeds meer zaken 'over de keten' gestroomlijnd zullen moeten worden. Om partners binnen de sector nauwer met elkaar te laten samenwerken, zijn uniforme afspraken over identificatie, authenticatie en autorisatie fundamenteel. Dat vraagt wellicht om ketenbrede datastandaarden.

De vraag is: wie bepaalt straks wat de standaarden worden, door wie worden deze gedragen en hoe weet je als betrokkene in de sector zeker dat je voor de juiste standaarden kiest? Waar enerzijds sprake is van consensus dat er iets aan een dergelijke standaardisering zou moeten gebeuren, blijven er anderzijds nog diverse vragen onbeantwoord. Dat bleek onlangs tijdens een op initiatief van Fujitsu en *CIO Magazine* georganiseerde rondetafelbijeenkomst over ketenbrede informatiedeling en intelligente mobiliteit in De Villa te Vught.

Keuzevrijheid

Pascal Huijbers, CTO van Fujitsu Benelux, vertelde ter inleiding over de transformatie van het publieke transport in de regio Barcelona. Ruim 74 publieke en

private partijen werken daar samen om één geïntegreerde reiservaring te creëren over openbare en private middelen van vervoer. Ondanks de andere sector en het andere businessmodel zijn parallellen te trekken met de sector transport en logistiek. "Naast het streven om het openbaar verkeer weer aantrekkelijk te maken voor reizigers met behulp van één geïntegreerde ov-kaart en een routeplanning-applicatie, wordt de transportcapaciteit geoptimaliseerd op basis van de actuele vraag. Daarnaast kunnen marktpartijen nieuwe diensten ontwikkelen en aanbieden op basis van de reizigersdata."

Voor de deelnemers aan de rondetafel was het niet de vraag wat de winst is voor de ov-reiziger, want het voordeel van één uniforme reiskaart vanuit alle vervoerders wordt door nagenoeg iedereen onderschreven. De vraag was vooral wat de winst is voor de 74 deelnemende vervoerspartijen. Door de ov-gebruiker meer keuze te bieden, bijvoorbeeld op basis van transparantie over de capaciteit en de prestaties van de individuele vervoerders, zouden bepaalde partijen buiten de boot kunnen vallen. Huijbers stelde daar tegenover dat het nieuwe geheel méér is dan de som der delen in de oude situatie. "Iedereen is over z'n eigen schaduw gestapt om het totale publieke transport te verbeteren en de investeringen in ov-capaciteit maximaal te benutten door de ov-reis te vereenvoudigen voor reizigers." ◆

Onontbeerlijk

Michiel Haarman, programmamanager Neutraal Logistiek Informatie Platform (NLIP) binnen de Topsector Logistiek, stelde dat informatiedeling onontbeerlijk is. Het belang van de transportsector neemt immers toe, terwijl aan de andere kant de mogelijkheden voor groei worden ingeperkt door een groter wordende druk op bijvoorbeeld het wegennet en leefomgevingen. Bovendien moet de sector reageren op digitalisering en de opkomst van partijen die het slimmer of anders doen. Denk aan Amazon, Uber, maar bijvoorbeeld ook aan de boodschappenbezorgdienst Picnic. Door gegevens te delen is het straks mogelijk dat iedereen met iedereen in de supply-chain op een simpele, transparante en gecontroleerde manier samenwerkt. Op basis van bijvoorbeeld open api's kunnen zelfs tot

“IEDEREEN IS OVER Z'N EIGEN SCHADUW GESTAPT OM HET PUBLIEKE TRANSPORT TE VERBETEREN”

dusver onbekende derde partijen aanhaken. Het eind vorig jaar geïntroduceerde iSHARE moet dat allemaal faciliteren. Een project dat leidt tot uniforme afspraken voor identificatie, authenticatie en autorisatie – bruikbaar voor iedereen in de sector.

Afsprakenstelsel

Het nieuwe afsprakenstelsel zal vanaf 2018 voor iedereen in de sector bruikbaar én toepasbaar zijn: voor alle modaliteiten, publieke en private partijen, grote en kleinere ondernemingen. “De logistieke sector kenmerkt zich door talloze deeloplossingen voor het delen van data en die fragmentatie vormt een belemmering voor verdere groei”, aldus Haarman. “We missen daar kansen. NLIP gelooft er sterk in

dat drempelloos data delen leidt tot nieuwe proposities en derhalve groei voor individuele organisaties en voor de sector als geheel.” De afspraken die worden vastgelegd maken het straks mogelijk om uniform, simpel en gecontroleerd data te delen, ook met partijen verderop in de keten.

Daarbij speelt de vraag of er een industriestandaard ontwikkeld kan worden die echt de nieuwe norm gaat worden. En zo ja: op welke IT-infrastructuur moet deze gaan draaien? Hoe open wordt het nieuwe ecosysteem, hoe internationaal en welke leverancier(s) kunnen erbij betrokken worden? Prangende vragen die wellicht in een vervolgsessie geadresseerd kunnen worden. De verantwoordelijken voor de informatievoorziening binnen vervoersbedrijven zouden daarmee voor een groot deel zelf hun toekomst kunnen bepalen.

Vervolgsessie

Deelnemers aan de rondetafelbijeenkomst waren in grote lijnen overtuigd van de potentiële waarde. Toch toonde het gros van de aanwezigen nog enige koudwatervrees. Het logistieke speelveld is momenteel immers redelijk verdeeld; de sector is gezond en niemand zit te wachten op eventuele verstoring. Wat wordt bijvoorbeeld het verdienmodel als huidige transporteurs hun end-to-end dienstverlening moeten verruilen voor een niche-dienstverlening? Bijvoorbeeld alleen bezorgen binnen steden of bijvoorbeeld van de haven naar een centraal distributiecentrum. Wat als het pakket volledig autonoom wordt en partijen mogen bieden op het (deel)vervoeren van het pakket? Dat is voor de meeste deelnemers aan de rondetafel nog een brug te ver. Aan de andere kant wordt beaamd dat een kleiner stuk van een grotere taart uiteindelijk toch voor iedereen interessant kan zijn. Nogmaals: ketenbrede informatiedeling in transport en logistiek is een onderwerp, zoals Fujitsu's Pascal Huijbers en Michiel Haarman hebben aangetoond, vol kansen en mogelijkheden. Tegelijk zijn er nog steeds veel open vragen. Wellicht dat deze in een vervolgsessie besproken worden.

INTERVIEW MICHEL HAARMAN

MICHIEL HAARMAN, PROGRAMMAMANAGER ISHARE

DATADELEN MAAKT LOGISTIEKE SECTOR TOEKOMSTBESTENDIG

Het gaat goed met logistiek Nederland. En dat wil de overheid graag zo houden. In het kader van het topsectorenbeleid is de ambitie uitgesproken om de wereldwijde ranglijst te blijven aanvoeren door continue verbetering en innovatie. Een van de initiatieven is het iSHARE-project. Hiermee wil de Topsector Logistiek samenwerking in de keten aanjagen. Een interview met Michiel Haarman, als programmamanager binnen de Topsector Logistiek verantwoordelijk voor iSHARE.

De vooruitzichten zijn goed. Na jaren van krimp groeit de sector weer; maar er zijn ook bedreigingen. De uitdaging is om het hoofd te blijven bieden aan de toenemende concurrentie uit binnen- en buitenland, de tarievendruk, de fragmentatie van de markt, een schaarste aan personeel en de toenemende complexiteit in de distributieketen. Er worden bovendien hogere eisen gesteld aan de interne organisatie en bedrijfsvoering door de stijgende behoefte aan fijnmazige distributie. De marktomstandig-

heden dwingen de sector nog efficiënter en effectiever (samen) te werken.

Sinds juni 2016 ontwikkelen publieke en private partijen een set van afspraken die het mogelijk maakt dat vanaf 2018 iedereen met iedereen data kan delen, ook met tot dusver onbekenden.

Belemmeringen

Dat delen van data gebeurt al op grote schaal, maar tal van initiatieven om data toegankelijk te maken voor nieuwe of onbekende partijen stuiten op belemmeringen. “Er wordt al veel samengewerkt, maar de sector laat enorme kansen liggen”, zo vertelt Haarman. “Data delen gebeurt vooral met de directe businesspartners, maar veel minder met partijen ‘verderop’ in de keten die we minder goed kennen.”

Een van de belangrijkste belemmeringen voor data delen verderop in de keten is het ontbreken van overkoepelende afspraken voor identificatie, authenticatie en autorisatie. Er bestaan talloze verschillende oplossingen, elk met hun eigen access- en identitymanagement en dat maakt het er voor organisaties niet makkelijker op om samen te werken met nieuwe partijen. ▶

CIO WEHKAMP: 'GROOT BELANG'

WAT IS ISHARE?

ISHARE is een afsprakenstelsel, een set van juridische, operationele, functionele en technische afspraken. De afspraken leggen vast dat als een organisatie binnen het iSHARE-netwerk data wil delen, zij zich aan bepaalde spelregels of afspraken moet houden. Op de naleving van de afspraken wordt toezicht gehouden. iSHARE komt tot stand door cocreatie. Publieke en private partijen uit de logistiek ontwikkelen het afsprakenstelsel. Voorbeelden van afsprakenstelsels uit andere sectoren zijn: iDEAL, eHerkenning, Mastercard en Idensys.

Voorbeelden

Met behulp van iSHARE kan een binnenschipper straks op een veilige en gecontroleerde manier locatie-, lading- en routegegevens delen met bijvoorbeeld een andere schipper, rederij of binnenvaartterminal. Een transporteur checkt of de lading van een klant meekan met een truck van een collega-transporteur. Een communitysysteem kan met behulp van iSHARE identiteiten van andere communitysystemen vertrouwen. Of een luchtvaartmaatschappij of terminal kan met iSHARE correcties in aangeleverde data realtime laten goedkeuren door een verlader. Meer informatie: www.ishare-project.org.

Laat staan met partijen waar ze nu geen zaken mee doen.

Daarnaast roept het verbinden van de verschillende oplossingen vragen op over de veiligheid van data. Haarman: "Ik realiseer me dat dat moeilijk is voor een sector die heel concurrerend is en waar de marges onder druk staan. Want waarom zou je data delen met iemand, die misschien wel een concurrent is? En wat doet die ermee? En hoe houd je de controle?"

Er valt volgens Haarman nog een wereld te winnen wanneer logistieke partijen op een gemakkelijke en veilige manier hun eigen oplossingen kunnen aansluiten op die van andere partijen. "We creëren dan kansen om processen efficiënter in te richten, kosten en tijd te besparen. En dat helpt onze concurrentiepositie in de wereld, én de druk op onze infrastructuur en milieu te verminderen."

Kees Jans, oud-CIO of the Year, Group IT Director van RFS Holland Holding en verantwoordelijk voor de IT bij Wehkamp hecht een groot belang aan iSHARE. "De groei van e-commerce biedt voor online retailers kansen en uitdagingen. Consumenten bestellen steeds vaker en meer online, daarbij bieden we niet alleen toegevoegde waarde door ons portfolio maar ook door snelle en betrouwbare levering. Efficiëntie en snelheid zijn belangrijke drivers in ons logistieke proces."

Het belang van een goed stelsel van gegevensuitwisseling is dan ook groot, zo benadrukt Jans. "Een uniforme oplossing voor identity- en accessmanagement bespaart ons veel tijd en geld, want we hoeven niet voor elke partij met wie we samenwerken en met wie we data delen een aparte oplossing te gebruiken of te ontwikkelen."

"Bovendien geeft het mij de zekerheid dat bij samenwerkingspartners, data delen aantoonbaar goed geregeld is. Het afsprakenstelsel legt vast aan welke spelregels deelnemers zich in welke situaties moeten houden. En op de naleving van de afspraken wordt toezicht gehouden. Onder de paraplu van een afsprakenstelsel is het veilig data delen."

Afsprakenstelsel

iSHARE beoogt bovengenoemde belemmeringen voor intensiever samenwerken in de logistieke keten weg te nemen door uniforme afspraken te maken over identificatie, authenticatie en autorisatie: wie krijgt wanneer toegang tot welke data en op welke manier. Een dergelijk afsprakenstelsel is in de ogen van Michiel Haarman een belangrijke bouwsteen voor het broodnodige vertrouwen.

"Een community waarin bekende en onbekende partijen met elkaar data delen, werkt alleen als er sprake is van vertrouwen. Net zoals iDEAL de consument het vertrouwen geeft bij digitale financiële transacties, levert iSHARE een bouwsteen voor vertrouwen bij data delen in de logistieke sector. Het iSHARE-afsprakenstelsel zorgt ervoor dat je als eigenaar van data te allen tijde de zekerheid hebt

"WAAROM ZOU JE DATA DELEN MET IEMAND, DIE MISSCHIEF WEL EEN CONCURRENT IS?"

dat jouw data alleen wordt ontsloten aan partijen die je vertrouwt, dat zij alleen zien wat jij wil dat zij zien en dat je altijd de toegang tot jouw data weer dicht kunt zetten. Omdat we binnen het afsprakenstelsel ook vastleggen hoe je rechten kunt delegeren, kunnen partijen straks ook data uitwisselen met partijen die ze nu nog niet kennen. Ik verwacht dat de impact van iSHARE op de logistieke sector groot zal zijn."

Vanaf 2018

Om te borgen dat het afsprakenstelsel aansluit bij de praktijk, dragen verschillende organisaties bij aan de ontwikkeling van iSHARE. De eerste conceptafspraken worden op dit moment door een aantal cocreatiepartners van het iSHARE-project aan de praktijk getoetst in proof of concepts.

Vanaf januari 2018 is iSHARE beschikbaar en klaar om te worden geïntegreerd met logistieke software. Te beginnen in Nederland. Haarman verwacht dat de adoptie geleidelijk zal verlopen. "Organisaties zullen geleidelijk de nieuwe kansen die iSHARE biedt ontdekken. Maar ik ben ervan overtuigd dat als ze zien hoe makkelijk en veilig zij een koppeling kunnen maken met een andere organisatie, ze steeds vaker nieuwe samenwerkingsverbanden zullen aangaan. En dat is goed voor elk bedrijf in de sector, en voor de sector als geheel."

